

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt — 8 korona, félévre 2 frt — 4 korona,
negyedévre 1 frt — 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. = 20 filler.

Felelős szerkesztő:

WITTINGER ANTA L.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadótulajdonos-
hoz, Feigi Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyilttér sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

Drágaság.

Annak ellenére, hogy már az ősz elején el voltunk készülve a szomorú időkre, meg vagyunk döbbenve, mikor a mindenünnen érkező panaszokat halljuk, roppant drágaságról, kenyérnek, élelmiszerek hiányáról. Egész vidékek népe inséggel küzd s nemcsak a kunyhókban szorulnak rá az élelmi pótlékokra, hanem a polgári házak asztalán is aggodalmat talál a háziasszony, mert a rendes munka jövedelméből a szerény megélhetés módja sem futja ki.

Valami rendellenes is van az idej drágaság fejlődésében. Mert míg a búza ára s a kenyér a tavalyi árak kétszerezésére emelkedett s ezzel lépést tart a többi élelmi cikk is, addig a munkát nem taksálják többre mint azelőtt, sőt az iparos keservesen érzi, hogy az élelmiszerek drágulása mellett iparcikkeinek fogyasztása rohamosan csökken, ami számokban kifejezve azt jelenti, hogy máskor egy forint keresetből telt tíz kilogramm kenyérré való, most a kereset lecsökkent 50 krra, de azért nem adnak már 5 kilogramm kenyeret, hanem csak 2—3 kilogrammot.

Ezt a példát csak az átlátszóság kedvéért idéztük — nem pedig azért, mintha sablonszerű volna. Mégis úgy illusztrálja a viszonyokat, mint egy fotografia, amely legföljebb csak a színt nem adja vissza a tárgynak, melyet megrögzített.

A viszonyokban ugyan meg van a magyarázata a szomorú helyzetnek. A múlt évi silány termés nem az egyedüli oka a drágaságnak, hanem az idén még hozzájárul a nagy tengereken dúló

háború is, mely lehetetlenné teszi, hogy Amerika szokott buza-szállítmányaival elárasztja Európát s ezzel a buzaárak alakulását befolyásolja. Máskor ettől rettegett a magyar gazda, mert az amerikai invázió okozta nálunk a 6 forintos buzaárakat, de most várja-várja, hogy a gabonaárakra valahonnan olyan befolyást gyakoroljanak, hogy végre csökkenjenek azok s ne rémítgessen 14--15 forintos buzaár a kenyérért küzdő úepet.

De Amerikát most háboruja foglalja el és ki tudja, nem tart-e még ez az állapot hónapokig.

Pedig már benne vagyunk a tavasz közepében s az egész országból biztató hangokat hallunk a vetésekről s a terméskilátások egyre emelkednek. Máskor így május közepén a gabonapiacson nyomott hangulat volt mindig lefelé rohanó árakkal, mert mindenki várta, leste az új terméskilátásokat. Most ezeknek a jó kilátásoknak ellenére a tőzsdén valóságos harc folyik, mintha itt vívnák meg a spanyol-amerikai háborút, s az árak nem akarnak tárgítani inséges magasságukból.

Az a roppant nagy szerencséje az országnak, hogy már mindenütt javában folyik a munka s a természet is javában pótolja már terményeivel a hiányzó buza-kenyér helyét. Ennek köszönhető talán az is, hogy az utolsó napokban a tőzsdéspekuláció is megállt s egy kis kijózanodás állott be az árak alakulásában. Mintha az egész tőzsde vízbe ugrott volna, pedig csak egy tőzsdelátogató próbálkozott a Duna hullámaiban.

A hideg víz azonban magához tértette a tőzsdét. Utóvégre májusban még nem lehet szabad-

ban fürödni, még ha biztosak is vagyunk benne, hogy kifognak bennünket a matrózok. Így gondolkozik a tőzsde s visszatér lassan a reudes mederbe.

A kormány is megtette közben a maga kötelességét. Az inséges vidékeken több mint százezer métermázs burgonyát osztott szét s annak idején a vetőmagot is kölcsönbe adatta ott, ahol még ennek is híja volt.

Mindazonáltal a hatóságok kötelességérzetét erősen igénybe veszi a mostani baj, mert az ő ellenőrzésük fogja csak elviselhetővé tenni a helyzetet. A liszt és kenyérárak horribilis magasságából már lehetne valamit engedni s a közönség türelmével nem szabad sokáig visszaélni s nem szabad megengedni, hogy egyesek kapasisága miatt százezrek rövidüljenek meg.

Aztán meg amilhez hozzáfogtak a Nyugaton, azt megtehették nálunk is a kormány. Franciaország két hónapra megszünteti a gabonavámokat, ami a búzánál métermázsánként 7 frankot tesz ki; ezzel rászabadítja az országra a külföldi búzát, mely beözönlésével lejjebb fogja szorítani a gabonaárakat.

De vajjon van-e ilyen buzafölösleg, melyet a francziák bevitelre várnak? A készletek Európában roppant csekélyek s bajos volna valami túlzott reménységet támasztani a gabonavámok függesztése iránt. Aztán meg nálunk ennek nem volna célszerű eredménye, mert nemcsak kivinni való gabona nincs, hanem a belsükséglet fedezését is nehezzé teszik a magasra felszórult gabonaárak.

TÁRCZA.

Első seb.

— Rajz. —

Irta: Vértési Gyula.

Sok ideje mult már annak, de azért most is egészen jól emlékezem rá, mikor először találkoztam a Csomor Laczi nagymamájával.

Ott ült az öreg asszonyság a kastély oszlopsoros tornácán, nagy bőrszékeben, koszenyes lábú egy kis számonlyon nyugodtak, reszkető kezei szorgalmasan kötögettek, csak néha-néha hagyta félbe a munkáját s nagy kék szemével olyan furcsán nézett minket.

Mi ott játszottunk lent a tornác alatt a nagy hársfa árnyékában: Laczi, testvére Czilike, meg én.

Zálogodit játszottunk. Laczi volt a bíró s Czilikének azt ítélte, hogy feleségül kell jönnie hozzám. Majd ő lesz a pup, aki összed minket, de előbb menjek én a jövendőbelimet megkérni.

Büszke léptekkel indultam felé, utközben holmi ékes oráció is törtem a fejemet, de mikor odaértem eléje, s belenéztem abba a csodálatos fényű, villogó, fekete szemébe (neki már akkor is olyan észvesztő szép szeme volt, s én a szép szemek iránt már akkor is kellő respektussal s felelemmel viseltem), egyszerre füstbe ment az ékes dikció s ügyetlenül, feloldalra görbülve álltam előtte.

Nevetve kérdezte tőlem (nem tudom ügyetlenségemet nevette-e, vagy hódításában gyönyörködött-e? mert ez a parányi jószág már akkor is szörnyű kaczer volt), hogy mit akarok?

— Czilike, eljössz-e hozzám feleségül?

— Hógyno! — s karját egész komolyan a karomba akasztotta, s apró ruganyos léptekkel jött velem. Laczi már akkorára kihozta az édes apja plaidjét s papi ornátust rögtönözve belőle, egész komolyan felállt a hárs alatti padra, mi pedig előtte letérdeltünk.

— Czili szereted-e Gyurit?

A kis leány lesütötte a szemét (nem tudom: látta-e már akkor valahol, hogy ilyen alkalmakkor így kell tenni?) s halkán susogta:

— Szeretem.

Laczi egy rakás érthetetlen szót mormogott, s aztán kinyilatkozta, hogy most már ferj és feleség vagyunk, csókoljuk meg egymást.

Czilike eleinte szabadkozott, de utóvégre beleegyezett, hogy jól van, csókoljam meg, s kis piros ajkát kaczerán nyújtotta felém.

Én átölelem a derekát, magamhoz vonom s már-már elcsattan a csók, mikor egyszerre csak elkezd a nagymama kiabálni!

— Czili, Czili! jöjj csak fel hozzám.

A kis leány kisiklott a karomból s fölsetett a nagymamához, Laczi meg elkezdett csufolni, hogy a feleségem ugyan hamar a faképnél hagyott.

Kis idő múlva leszalad Czilike, hogy a nagymama minket is hivat. Nosza elkezdődött a drukk. Laczi is szepegett, de én még jobban. Fölmenet elmondja Laczi, hogy a nagymama milyen fölelmes egy asszony. Még apát is sokszor megazdja!

A fölelmes asszony pedig maga elé állított, reszkető kezét a homlokomra tette s az oda lógó hajfürtöket telre simítva, elkezdett szeliden beszélni, hogy a szegény ember fiának először is szerénynek kell lenni, s

ha valamelyik nagy ur a kezét nyújtja neki, ne kívánja az egész karját. Azután beszélt sokat az ő nagy gazdagságukról s a mi szegénységünkről s hogy mi különbség van a gazdag ember meg a szegény között. S hogy ezt a különbséget jó a szegény embernek már korán megtanulnia.

Most pedig menj szépen haza. Utközben vegyél magadnak egy kis csukrot — s ezzel a markomba nyomott egy szép fényes ezüst tallért.

Nem vittem magamnak rajta csukrot, de még oda haza az ágyban is a markomban szorongattam azt a szép fényes jószágot, s a mint az ablakunkon a hold fénye rásütött a tallérra, néztem sokáig, hogy milyen fényes, hogy ragyog.

S amint néztem, éreztem, hogy arozom egészen nedves ráhulló könnyeimről.

S miért nem engedte az a szelidképű asszonyság, hogy Czilikét megcsókoljam!

S ha haragszik reám, minek adta ezt a tallért!

Az elfojtott zokogásra fölbredtek a szomszéd szobában apámék is.

— Mit pityog ez a gyerek megint?

— Rosszul esik szegénynek, hogy megint el kell mennie az iskolába — válaszolta anyám.

Én meg csak sirtam, magam se tudtam, csak azt éreztem, hogy nagyon fáj valami.

... És nem kaptam soha az életem ennél az elsőnél fajóbb sebet. A többiek is fájtak, de nem ennyire. Hja, a szegény ember lassanként elfásul s kiszáll belőle a szerelem és a büszkeség.

